

Opinia

o „Projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy –

Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw”

Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Politechniki Śląskiej

19. grudzień 2012 r.

W tekście przedstawiono opinię o „Projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy ...”, w której odniesiono się do jego fragmentów zaznaczonych kursywą.

Wprowadzona zostanie też zasada, zgodnie z którą ponad połowa programu kształcenia, określonego liczbą punktów ECTS, na kierunku studiów o profilu praktycznym powinna obejmować zajęcia praktyczne kształtujące kompetencje społeczne i praktyczne umiejętności studenta, w tym umiejętności uzyskiwane drogą zajęć warsztatowych, prowadzonych przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe spoza uczelni. ... (str. 5)¹

Słuszny zamiar podniesienia jakości studiów o profilu praktycznym nie ma warunków do jego wdrożenia. Uczelnie, głównie akademickie, ukierunkowane przez wiele lat na zapewnienie sobie jak największej liczby „utytułowanych” kadr, pozbyły się pracowników mających doświadczenie zawodowe lub poprzez wieloletni brak kontaktu z praktyką, ukierunkowanie na pracę badawczą, spowodowały obniżenie ich kwalifikacji praktycznych. Drugim rodzajem utrudnień jest postępujące odchodzenie od zajęć laboratoryjnych jako kosztowniejszych od ćwiczeń, przy ciągle pogarszających się warunkach finansowych uczelni. Ulokowanie zajęć warsztatowych poza uczelnią, również z powodów finansowych jest mało realne. Także często w miejscowościach istniejących uczelni niemożliwe do spełnienia. Ponadto przedsiębiorcy nie kwapią się do partycypowania w kształceniu praktycznym studentów o czym mogą świadczyć trudności w realizacji praktyk studenckich.

Na opisanym przykładzie ujawnia się systemowy błąd organizacji szkolnictwa wyższego w naszym kraju. Próbuje się wymusić jakość kształcenia porównywalną z poziomem krajów UE, nie przeznaczając na nią porównywalnych środków finansowych. Jeżeli zamierzamy kształcić na odpowiednim poziomie, to wpierw należy określić jego warunki i wymagania, a następnie skalkulować potrzeby finansowe takiej realizacji. Jeżeli nas nie stać na odpowiednie nakłady, należy to otwarcie przedstawić i wyciągnąć wnioski, uwzględniając krajowe priorytety.

Zostanie również wyłączona możliwość wydania pozwolenia na utworzenie uczelni osobie skazanej za przestępstwo skarbowe. (str. 7)

Powinno to dotyczyć również osób skazanych za przestępstwa karne.

Uregulowana zostanie możliwość ubiegania się przez studentów będących żołnierzami

¹ Numery stron i pozycji dotyczą tekstu: „Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw”, zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

zawodowymi oraz funkcjonariuszami służb państwowych o świadczenia pomocy materialnej w przypadku gdy podejmują studia na uczelni cywilnej. O wprowadzenie takiej regulacji występował Rzecznik Praw Obywatelskich. (str. 10)

Jak to rozumieć? Czy skierowani na studia, pobierają wynagrodzenie? Będą te same zasady otrzymywania stypendium jak dla pozostałych studentów? A może chodzi o zwiększenie zarobków (dochodów) słabo uposażonych tych grup pracowniczych kosztem budżetu MNiSzW.

wydania rozporządzeń określających:

- *sposób i tryb dokonywania oceny okresowej nauczycieli akademickich,*
- *sposób monitorowania karier absolwentów.*

W obydwu przypadkach celem regulacji jest uzyskanie rzetelnych i obiektywnych informacji od studentów i absolwentów koniecznych do prawidłowego funkcjonowania uczelni. (str.11)

Należy postulować także ocenę kierowników katedr, dyrektorów instytutów, dziekanów i rektorów poprzez pracowników i studentów, nie poprzestając na procedurach ich wyłaniania, co w pierwszym rządzie prowadziłoby do spełnienia warunków „koniecznych do prawidłowego funkcjonowania uczelni”. Należy powrócić do czteroletnich okresów oceny dla wszystkich nauczycieli akademickich. Zróznicowanie okresów oceny ma znamiona dyskryminacji. Skrócenie okresu oceny dla większości NA powoduje znaczne ich obciążenie pracą sprawozdawczą (papierkową).

Warunkiem przystąpienia do obrony prac dyplomowych lub rozpraw doktorskich będzie przekazanie kopii tych prac do systemu POL-on. (str. 12)

Jak wtedy będzie rozwiązany problem i zabezpieczenie autorskich praw studentów i doktorantów?

Ponadto przedsiębiorcy zastrzegają, aby dane przekazywane studentom dla realizacji pracy dyplomowej i uzyskiwane na ich podstawie wyniki, nie były udostępniane ani publikowane (wymagają takiej pisemnej deklaracji od studenta i promotora pod rygorem sankcji karnych). Kopie prac w systemie POL-on oraz w systemie Anty-plagiat nie zapewniają tej ochrony .

4. Zwiększeniu dostępności najlepszych podręczników akademickich do studentów, w tym poprzez udostępnienie ich w wersji elektronicznej, ma służyć dofinansowanie podręczników akademickich opracowanych na najwyższym poziomie, w miejsce obecnej dotacji przedmiotowej udzielanej wydawcom. (str. 12)

Będzie możliwe po zapewnieniu praw autorskich autorom i wydawcom. (np. na wzór niemiecki, oparty na niedawnym porozumieniu rządów krajów związkowych z wydawcami, które będzie publikowane w „Wiadomościach KSN”)

7. Proponuje się także uchylene przepisu dotyczącego możliwości zawarcia ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla cywilnych pracowników uczelni publicznych przez ministra nadzorującego uczelnie, (str. 12)

Kuriozalna sprawa. M.in. niezgodna z ratyfikowaną przez Polskę konwencją nr 151 MOP. (wg. której stroną w rokowaniach i sporach zbiorowych z pracownikami służb publicznych są władze publiczne).

10. Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zostanie nadana osobowość prawna. Jest to postulat środowiska akademickiego, poszerzający zakres uprawnień KRASP, dający jej możliwość tworzenia fundacji. (str. 13)

Środowisko akademickie nie ogranicza się do rektorów. KRASP w obecnej ustawie uzyskał znaczący wpływ na nominowanie swoich przedstawicieli do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Zredukowano w niej jedyne w pewnych granicach demokratycznie wybierane przedstawicielstw środowiska akademickiego. Kolejny stopień zawłaszczania przestrzeni SW przez KRASP. Poprzedni w pracach nad ustawą z 2005 r. skończył się awanturą w sejmie i reasumpcja głosowania w komisji, zarządzoną przez marszałka Cimoszewicza.

Nie są znane i ujawniane na uczelniach źródła i wysokość finansowania jednej fundacji. Wystarczy Fundacja Rektorów Polskich – ostatnio życzeniami przypominająca o sobie. Rektorzy nie składają sprawozdań ze swojej działalności w KRASP, a nawet nie przedstawiają uchwał i stanowisk tego gremium. Nie ujawniane są również koszty jakie ponoszą uczelnie w związku z udziałem rektora w KRASP. Osobowość prawną KRASP może bez przeszkód uzyskać jako stowarzyszenie. O taki sam status jaki przewiduje się w nowelizacji ustawy dla KRASP zapewne chciałyby się również inne organizacje działające w obszarze szkolnictwa wyższego.

Znowelizowana w 2011 roku ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw z roku 2005, wymaga generalnej zmiany od jej uchwalenia. Wcześniej postulowaliśmy to na wysłuchaniu publicznym 9. grudnia 2011 r. w Sejmie RP oraz w Senacie RP. Wypowiedzi przedstawicieli Komisji Zakładowej na wysłuchaniu publicznym zawarte są w Biuletynie Sejmu RP Nr 4350/VI kad.. Opracowanie dla Senatu RP dostarczone przed posiedzeniem Senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu oraz w nim prezentowane jako „Opinia z dnia 17 lutego 2011 roku Regionalnej Sekcji Nauki Regionu Śląsko – Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” na temat ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw przekazanej do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu Sejmu” jest umieszczona na internetowej stronie KSN NSZZ”S” w zakładce KSN – RSN Katowice.

Ogólna ocena ustawy i jej nowelizacji wynikająca z przedstawionych wystąpień oraz dalej podtrzymywana: „Ustawa jest sprzeczna z fundamentalną zasadą podpisaną w roku 1999 przez rząd RP Deklaracji Bolońskiej oraz nie uwzględnia większej części zaleceń Komisji Wspólnot Europejskich w zakresie pracowników naukowych.”

Prezydium KZ
NSZZ „Solidarność”
w Politechnice Śląskiej